

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ТРАНСПОРТНІЙ ЛОГІСТИЦІ

Сисоєв В.В., Городиська Ю.Є.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

В умовах глобалізації світового господарства та зростання економічних взаємозв'язків ефективність та безпека вантажоперевезень в ланцюгах постачання стають ключовими факторами успішного ведення бізнесу. Проте будь-який процес транспортування пов'язаний із ризиками – від нечіткої роботи операторів, несправностей транспортних засобів та пошкоджень внаслідок аварій чи порушень технологій вантажопереробки до форс-мажорних обставин, що призводять до втрати вантажів, погіршення їх якості чи затримки їх постачання. Це зумовлює не тільки фінансові втрати, а і втрати клієнтів та ділової репутації організаціями бізнесу. На відміну від традиційних бізнес-ризиків, ризики у транспортній логістиці мають каскадний ефект – збій в одній ланці може викликати ланцюгову реакцію по всій системі постачання. Це вимагає управління ризиками шляхом ідентифікації та оцінювання ризиків, розробки стратегії управління ними, а також контролю та моніторингу ризиків на протязі усього процесу транспортування. В умовах невизначеності стійкість та ефективність функціонування транспортної логістики залежатиме від правильно підібраних інструментів управління ризиками та більш точного оцінювання їхнього рівня. До основних методів управління ризиками належать: ухилення від ризиків (відмова від дій, які можуть призвести до настання ризику); локалізація (виділення найбільш небезпечної ланки з метою здійснення точкового контролю для мінімізації чи уникнення ризику); дисипація (розподіл загального ризику між учасниками процесу транспортування); диверсифікація (розподіл транспортних засобів за декількома маршрутами); лімітування (обмеження частки логістичних витрат на окремі логістичні операції); страхування (передача ризику за певну винагороду). Вибір оптимального методу управління ризиками у транспортній логістиці вимагає аналізу багатьох факторів: типу вантажу та його вартості; умов зберігання та виду тари; маршруту доставки; виду транспорту та транспортного засобу; необхідного рівня захисту, вимог клієнтів тощо. Управління ризиками у транспортній логістиці стикається з низкою суттєвих перешкод: інформаційні бар'єри (складність отримання достовірних даних про ризики, відсутність єдиних стандартів їх оцінки, недостатня прозорість ланцюгів постачання); фінансові обмеження (висока вартість запровадження систем моніторингу транспортування вантажів, значні витрати на страхування); організаційні складності (відсутність чіткого розподілу відповідальності, складності у координації дій між підрозділами чи компаніями, які організують та реалізують процес транспортування). Управління ризиками вимагає комплексного підходу, який охоплює не тільки технічні, організаційні та фінансові заходи, але також екологічне та кризове планування, що забезпечує мінімізацію несприятливого впливу збитків, спричинених випадковими подіями у процесі транспортування.